

Zpráva o činnosti Oblastního muzea a galerie v Mostě za rok 2019

(VÝROČNÍ ZPRÁVA)

Vzácný nosatčík *Aspidapion validum*, objevený na topolovce v zahradě Oblastního muzea a galerie
v Mostě roku 2019

Podává Oblastní muzeum a galerie v Mostě,
příspěvková organizace Ústeckého kraje
v roce 2020

OBSAH

1 ÚVOD	3
2 VÝSTAVNÍ ČINNOST	4-5
3 AKCE PRO VEŘEJNOST	6-7
4 NÁVŠTĚVNOST	8
5 PÉČE O SBÍRKU	9-11
6 ODBORNÁ ČINNOST	12-20
7 PROVOZ	21-23
8 HOSPODAŘENÍ	24-28

1 Úvod

Oblastní muzeum a galerie v Mostě (dále jen OMGM) je příspěvkovou organizací Ústeckého kraje. Zaměřuje se na všechny obory muzejní práce – Přírodu, Kulturu a společenské vědy a Umění. OMGM je členem mezinárodní profesní organizace ICOM.

1.1 Nejdůležitější momenty roku 2019

1. **Sloučení** Oblastního muzea v Mostě a Galerie výtvarného umění v Mostě z rozhodnutí orgánů Ústeckého kraje vešlo v účinnost od 1. 1. 2019. Na den přesně po padesáti letech se tak situace navrátila do původního stavu, neboť galerie byla na přelomu let 1968/1969 z tehdejšího muzea vyčleněna rozhodnutím Kulturní správy ONV. Do roku 2019 jsme vstoupili pod novým názvem Oblastní muzeum a galerie v Mostě. Galerijní činnost od té doby pokračuje nejen v suterénu děkanského kostela v Mostě, ale i v budově na Čsl. armády 1360.
2. **Rekonstrukce střechy** zahájená v roce 2018 byla úspěšně dokončena. Pohyb pracovníků stavby a stavebního materiálu částečně ochromil provoz instituce, takže došlo ke zrušení některých tradičních akcí a k redukci výstavního plánu.
3. Vybudování nové expozice **Baronka Ulrika von Levetzow – Anděl ve třpytu par** díky prostředkům Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje.
4. Znovuotevření expozice **Ze života obyvatel Krušných Hor** s novou instalací proslulého Schemberova mosteckého betlému.
5. Dokončení rekonstrukce výstavních prostor 3. podlaží hlavní budovy, které v příštích letech budou sloužit jako **galerie**. Také v tomto případě klíčovou úlohu sehrála finanční podpora Ministerstva kultury ČR a zejména pak Ústeckého kraje. Rekonstruované prostory byly slavnostně zpřístupněny výstavou **Josef Honys – malíř a básník**.

2 Výstavní činnost

V roce 2019 byl rozsah výstav negativně ovlivněn rekonstrukcí střechy. V průběhu roku byla uzavřena stálá expozice Baronka Ulrika von Levetzow. Slavnostní znovuotevření expozice s názvem **Baronka Ulrika von Levetzow – Anděl ve třpytu par** proběhlo ve dnech 13. – 14. 11. 2019. Po ukončení rekonstrukce ve druhé polovině roku byla znovuzpřístupněna upravená expozice **Ze života obyvatel Krušných hor** s restaurovaným Schemberovým mosteckým betlémem.

2.1 Krátkodobé Výstavy

Přehled výstav zahájených ještě v roce 2018

Po celý rok	Alfons Mucha – alegorie bohatství
Do konce ledna 2019	Skauting
Do konce ledna 2019	Žili mezi námi – Židé na Mostecku
Do konce března 2019	1918 – Chomutov – Most – Louny; tři města – tři osudy

Přehled výstav zahájených v roce 2019 (červeně výstavy v děkanském kostele, v suterénní galerii)

11.1. – 28.4.	Současná česká mozaika (kurátorka J. Šrejberová)
25.1. – 8.5.	Architektura ve službách první republiky (zapůjčeno NPÚ)
14.3.	Šperky Ulriky von Levetzow – jednodenní slavností prezentace (kurátor J. Šlajsna)
18.5. – 19.5.	Chovatelská přehlídka trofejí
22.5. – 31.8.	„Bez Tatička“ – pomníky Velké války (zapůjčeno NPÚ)
24.5. – 14.7.	Hlubinný důl – Petr Havlík, výstava fotografií)
12.6. – 27.9.	Výstava prací výtvarných oborů ZUŠ F.L. Gasmanna v Mostě (externí kurátorka Petra Wolfová)
12.7. 2019 – 15.6. 2020	Mostecké ostensorium – exponát v pancéřové vitríně
26.7. – 13.10.	Děti na jabloni – výstava obrazů Petry Švecové
20.9. 2019 – 31.1. 2020	Vědecká fotografie a ilustrace v entomologii (kurátor Pavel Krásenský)
10.10. 2019 – 31.1. 2020	Mýtus Atom – po stopách uranu (kurátor Michal Soukup)
26.10. – 28.10.	Figurkáři – muži s krásným koníčkem
1.11. 2019 – 13.3. 2020	Bílý kanibal - africká odysea filmaře a cestovatele Johna L. Broma (externí kurátor Martin Šíl)
7.12. 2019 – 12.1. 2020	Tiffany vitráž zblízka – Eva Zázvorková
7.12. 2019 – 6.1. 2020	Paličkovaný betlém – Mostecké paličky
13.12. 2019 – 12.4. 2020	Josef Honys – malíř a básník (1919-1969)

2.2 Exponáty měsíce

- 01/ 2018 Clarina – trumpeta z roku 1675 (Milan Černý)
- 02/ 2018 Labuť černá (Jaroslav Bažant)
- 03/ 2018 Pokusná puška Špitálský 1882 (Jiří Šlajsna, Miroslav Vyhnis)
- 04/ 2018 Sekretář (Credenza) (Miroslav Vrba)
- 05/ 2018 Tesařík alpský (Pavel Krásenský)
- 06/ 2018 Kniha mistrovských zkoušek cechu mosteckých krejčích (Alena a Diana Kvapilová)
- 07/ 2018 Svatá Anna samotřetí (Jitka Šreberová)
- 08/ 2018 Komonice zubatá (Vít Joza)
- 09/ 2018 Střevíček z pozůstalosti Ulriky von Levetzow (Jiří Šlajsna, Dagmar Pícová)
- 10/ 2018 Hyalit – skelný opál (Pavel Dvořák)
- 11/ 2018 Dobové plakáty a fotografie - 1989 (Jan Setvák)
- 12/ 2018 Vzorník továrny na výrobu hraček (Alena a Diana Kvapilová)

Tesařík alpský (Foto P. Krásenský)

3 Akce pro veřejnost

3.1 Komentované vycházky do terénu

1	4.5.	Vítání ptačího zpěvu 2019 (Jaroslav Bažant)
2	9.5.	Okolo mosteckého koridoru (Jan Setvák)
3	16.5.	Kopistská výsypka (Pavel Krásenský, Jaroslav Bažant)
4	30. 5.	Jezeřské lesy (Vít Joza, Pavel Krásenský, Jaroslav Bažant)
5	13.7.	Křížatecký travers (Jan Setvák)
6	5.10.	Festival ptactva 2019 – Ressler (Jaroslav Bažant)
7	5.12.	Botanická vycházka za zimní květenou v okolí děkanského kostela (Vít Joza)
8	12.12.	Dřeviny zámeckého parku v Litvínově (Vít Joza)

3.2 Samostatné akce

1	21.3.	Slavnostní rozloučení se starou expozicí Ulrika von Levetzow před zahájením její kompletní přestavby
2	25.5.	SUPERFESTIVAL ZDRAVÍ Veletrh zdravého životního stylu v zahradě i v budově OMGM. Představení a prodej novinek zdravé výživy, přírodní kosmetiky, workshopy, přednášky, soutěže (Superpotravina.cz)
3		
4	1.6.	FLER jarmark s Radostným domem
5	17.8.	Láska století – celodenní prohlídky ve stylu živých obrazů věnované lásce Goetheho a Ulriky
6	12.9.	Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří na seznamu světového dědictví UNESCO aneb dlouhá cesta od myšlenky k naplnění – celodenní konference a workshop uspořádaná Ústeckým krajem v prostorách OMGM
7	30.9 – 6.10.	Týden knihoven – prezentace činnosti, prohlídky, křest knihy Skřítkové a démoni Krušných Hor (2.10.), atd.
8	19.10.	Mezinárodní den archeologie, celodenní akce pro děti a dospělé; living history atd.
9	22.11.	Muzejní noc 2019 – tajemství přírody
10	7.12.	Mikulášský Flerjarmark, tradiční adventní slavnost

3.3 Přednášky

	Datum	Název přednášky a jméno přednášejícího
1	5.2.	Chránoví hudebníci a barokní hudba v Krušnohoří (Milan Černý)
2	14.3.	Restaurování soupravy šperků Ulriky von Levetzow (Radek Hanus)
3	28.3.	Ochrana přírody na území Českého středohoří (Vlastislav Vlačička)
4	4.4.	Léčivé rostliny – dary přírody (Jiří Roth)
5	11.4.	Podivuhodný svět mravenců (Pavel Krásenský)
6	18.4.	Korozluky – mineralogické a paleontologické naleziště (Pavel Dvořák)
7	5.9.	Pohled do třetihor (Karel Mach)
8	17.9.	Malajsie a Sumatra - země plná kuliček (Pavel Krásenský)
9	2.10.	Skřítci a démoni Krušných Hor (Jiří Wolf)
10	16.10.	Jáchymov – jeviště bouřlivého století (Klára Pinerová)
11	17.10.	Africká odysea Johna L. Broma (Martin Šíl) – komentovaná prohlídka
12	5.11.	Africká odysea Johna L. Broma (Martin Šíl) – komentovaná prohlídka
13	7.11.	Šperky Ulriky von Levetzow (Radek Hanus)
14	12.11.	120. výročí úmrtí Ulriky von Levetzow (Jiří Šlajsna)
15	26.11.	Africká odysea Johna L. Broma (Martin Šíl) – komentovaná prohlídka
16	28.11.	Nové poznatky o rodině Ulriky von Levetzow (Jiří Šlajsna)
17	3.12.	Trestanecké tábory na Jáchymovsku – legendy versus realita (Zdeněk Bauer)
18	10.12.	Africká odysea Johna L. Broma (Martin Šíl) – komentovaná prohlídka
19	17.12.	Africká odysea Johna L. Broma (Martin Šíl) – komentovaná prohlídka

3.4. Workshopy

Ve dnech 6.1., 3.3., 7.4., 5.5., 2.6., 7.7., 4.8., 1.9., 3.11., 1.12., 16.2.; 28.4.	Malování s Pavlem Lakomým – suchým pastelem pro začátečníky i pokročilé
15.6.	Umělecký workshop mozaiky Staré fotografické postupy - kyanotypie

3.5 Příměstské tábory

22.7 – 26.7.	PRAČLOVÍČEK (ArcheoKlub Kadaň)
15.7. – 19.7. 5.8. – 9.8.	VOJÁKEM NA KOČIČÁKU (Archeoklub Kadaň ve spolupráci s Muzeem Československého opevnění z let 1936 až 1938 "Na Kočičáku")
12.8. – 16.8.	Woodcraft – lesní moudrost (Dílňa Woodmaid)

4 Návštěvnost

Zpracovalo Ekonomické oddělení

4.1 Budova Oblastního muzea v Mostě

Výstavy a expozice v hlavním traktu – běžní návštěvníci	2360
Bílý kanibal	291
Vernisáže	510
Muzejní pedagogika – školy a školky; workshopy	2476
Přednášky	292
Prezentace soupravy šperků Ulriky von Levetzow	201
Dernisáž expozice baronky Ulriky von Levetzow	22
Chovatelská přehlídka trofejí	56
Superfestival zdraví	2103
Fler jarmark	1504
Láska století	118
Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří	70
Mezinárodní den archeologie	374
Figurkáři	335
Muzejní noc	147
Mikulášský Fler jarmark	1308
Další drobné akce	50
Ostatní návštěvnost	1973
Vycházky	176
CELKEM	14366

4.2 Budova Kostelní 296, Most

Vrano	80
Děti na jabloni	155
Současná česká mozaika	420
Hlubinný důl	263
CELKEM	918

Celkový počet návštěvníků za rok 2019 tedy dosáhl 15284 návštěvníků.

4.3 Muzejní pedagogika

V rámci muzejní pedagogiky navštívilo muzeum v roce 2019 celkem 2476 školáků a předškoláků ze všech typů škol a zařízení. Největší zájem byl o lektorované programy k výstavám Současná česká mozaika a Bílý kanibal. Pro mateřské školy byl připraven program k nově vydané publikaci Skřítci a démoni Krušných hor. Školám byl nabídnut program Velikonoce, Vánoce. Proběhl každoroční masopust a zdobení vánočního stromku ve spolupráci s AMA SCHOOL - základní škola a mateřská škola Montessori o.p.s. Pro vyšší ročníky základních škol byl připraven program k výstavě Mýtus atom.

5 Péče o sbírku

Zpracoval Ludvík Lejsek

Za sbírku Oblastního muzea v Mostě, evidovanou na Ministerstvu kultury ČR pod kódem MSM/002-05-10/198002, nese zodpovědnost hlavní kurátor (Ludvík Lejsek). Ten vede přírůstkovou knihu, dohlíží na průběh zákonných inventarizací a evidence, zajišťuje veškerou sbírkovou agendu včetně výpůjčních smluv, svolává jednání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost a pořizuje z nich zápisy, svolává a řídí porady kurátorů podsbírek a pořizuje z nich zápisy, zajišťuje veškerou komunikaci s Ministerstvem kultury ČR ve věci sbírky včetně CES (Centrální evidence sbírek) a každoročních výkazů NIPOS. Hlavní kurátor také shromažďuje a uchovává veškeré doprovodné dokumenty ke sbírkám – jako jsou evidenční karty a knihy, restaurátorské zprávy, posudky, trestní řízení, korespondence ohledně nákupů atd. Sbírkovou agendu hlavní kurátor vkládá do spisovny (e-spis).

S účinností od 1.1.2019 došlo ke sloučení Oblastního muzea v Mostě s Galeríí výtvarného umění v Mostě. OMGM tímto převzalo sbírkový fond a sbírkovou agendu bývalé organizace. Sbíрка OMGM se od 1.1.2019 dělí na sbírku Oblastního muzea v Mostě a sbírku Státní galerie výtvarného umění v Mostě. Obě sbírky jsou evidovány pod samostatnými kódy v CES MK ČR. Sbíрка GVUM je uzavřena a nové evidenční zápisy do ní již nebudou pořizovány.

Mezi nejnáročnější činnosti roku 2019 lze zařadit přípravu dat pro převod do počítačového evidenčního systému MUSEION (zahájení migrace dat od března 2020), zakoupeného Ústeckým krajem. Pro ten účel byla za pomoci externích sil prováděna digitalizace evidenčních karet, které dosud existují pouze ve strojopisné podobě.

5.1 Evidence

Centrální evidence sbírek - celkem bylo na MK ČR nahlášeno 108 nových evidenčních čísel. Nejrozsáhlejším evidenčně zpracovaným souborem bylo 151 entomologických položek (Pavel Krásenský). Nejvýznamnějším přírůstkem sbírky byla akvizice barokního obrazu Archanděl Michael vítězí nad ďáblem z první poloviny 18. století. Obraz je zařazen do podsbírky č. 15- výtvarné umění a je evidován pod př. č. 36/2019 a inv. č. UOM-00975. V průběhu roku proběhly celkem 2 aktualizace (20.6., 26.9.) Průběžně byla prováděna náročná kontrola importovaných a exportovaných evidenčních čísel v CES a doprovodná administrace. Dále byla vedena komunikace s MK ČR ohledně některých problémů správy sbírky a CES.

5.2 Inventarizace a kontroly

Za rok 2019 byly splněny povinnosti dané zákonem ohledně inventarizace sbírky (každoročně nutné podrobit inventarizaci nejméně 5% fondu) – největší počet v podsbírce entomologické celkem 12 620 ks. Zároveň probíhaly inventarizační práce prakticky ve všech doposud nehotových podsbírkách s výhledem protokolárního ukončení v roce 2022 (výtvarné umění, numismatika, technika, umělecké řemeslo, archeologie, historie, hudba atd.).

V předcházejícím období byla k 31. 12. 2016 ukončena inventarizace všech podsbírek sbírkového fondu knihovny Oblastního muzea v Mostě podsbírek 18-Knihy (Staré tisky), 19 - Písemnosti a tisky, 24-Ostatní konzervační fond, 25-Regionální literatura. Dále byla k uvedenému datu dokončena inventarizace podsbírek 21-Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média a 16-Umělecké řemeslo (skupina Historický nábytek).

V rámci současného inventarizačního cyklu (2002 – 2022) byly inventarizovány všechny sbírkové předměty přírodovědných podsbírek. K 31. 12. 2017 byla dokončena inventarizace všech sbírkových předmětů nově vzniklé podsbírky 7 – Entomologie. Inventarizaci prošly všechny sbírkové předměty podsbírek 2-Petrografická (k 5.3.2007), 4-Paleontologická (k 1.11.2006), 5-Botanická (k 28.4.2014) a 8 – Zoologická (k 13.6.2011). U uvedených podsbírek dochází nadále k pravidelné průběžné inventarizaci.

Část záznamů k přírodovědným sbírkám byla revidována za pomoci externích specialistů (např. Národní muzeum Praha).

V průběhu roku byly provedeny podrobné kontroly předmětů (kurátor) na Zámku Nový Hrad, kde je součástí dlouhodobé expozice historický nábytek z podsbírky umělecké řemeslo. Dále byly kontrolovány předměty (kurátor, konzervátor) podsbírky výtvarného umění dlouhodobě zapůjčené MÚ Litvínov pro expozici zámku Valdštejnů a předměty podsbírky (kurátor) militarií a výtvarného umění umístěné v expozici Oblastního muzea v Lounech.

5.3 Výpůjčky

Celkem bylo uzavřeno 37 Smluv o výpůjčce (SOV) – z toho 12 uzavřelo OMGM jako vypůjčitel. Bylo zpracováno 23 předávacích protokolů. Celkem si OMM vypůjčilo 390 předmětů, OMM půjčilo 399 předmětů, resp. evidenčních položek.

Dále probíhala komunikace ohledně budoucích SOV, pro které OMGM bude poskytovat sbírkové předměty. 1 výpůjčka zamířila do zahraničí (SRN) – tu bylo nezbytné zajistit administrativně v souladu se zákonem vč. zpracování podkladů k žádosti o vývoz do SRN a komunikace s vypůjčitelem v SRN. 4 výpůjčky byly vyjednány s půjčiteli ze SRN. Součástí 4 SOV byl „Condition report“ (Protokol o stavu předmětu před zapůjčením či při jeho návratu do OMM) s doprovodnou fotodokumentací. Smlouvy byly skenovány a vkládány do e-spisovny a státního registru smluv. Samostatně je vedena kniha výpůjček (elektronická a papírová verze).

5.4 Akvizice

Průběžně probíhala komunikace se členy akviziční komise OMGM (Poradní sbor) a komunikace se znalci, kteří zpracovávají posudky na jednotlivé akvizice.

Koupě - mimořádným úspěchem byla koupě barokního obrazu Archanděl Michael vítězí nad ďáblem – přípravy na tuto koupi probíhaly několik měsíců.

Obraz je movitou kulturní památkou zapsanou v ÚSKP ČR. Kupní cena obrazu činila 150.000 Kč, přičemž 70 % prostředků bylo získáno prostřednictvím dotace programu ISO-C MK ČR.

Dále byla sbírka obohacena souborem 399 herbářových položek cévnatých rostlin ze soukromé sbírky Pavla Zdvořáka v ceně 7.980,- Kč, dále 3 obrazy ak. mal. Jaromíra Čičatky v ceně 6 000,- Kč, dále Část zkamenělého stromu z období mladších prvohor v ceně 10.000 Kč.

Mezi dary vyniká soubor 99 alb fotografií, 17 krabiček diapositivů, 19 pouzder negativů a 7 krabiček fotografií – **dokumentace Mostecka a mostecké pánve**, darovaných muzeu Výzkumným ústavem pro hnědé uhlí, a. s. a dále Transfery renesančních nástěnných maleb, kostel Nanebevzetí Panny Marie v Židovicích, které byly darované soukromým dárcem.

Nejpočetnější soubor získaný vlastním sběrem obnáší přes 151 ks exponátů podsbírky entomologické.

Celkem byly muzeu darovány předměty prostřednictvím 16 darovacích smluv.

5.5 Udělení reprodukčního práva, licenční smlouvy

Udělení reprodukčního práva

V průběhu roku 2019 bylo uděleno **7 povolení** pro reprodukování fotografií a exponátů OMGM. **Povolení se vztahují na celkem 52 ks fotografií.**

Licenční smlouvy a povolení

- Povolení - poskytnutí fotografií a reprodukcí pohlednic pro publikaci *Urban Visuality, mobility, Information, and Technology of Images* vydané v nakladatelství Cambridge scholar publishing v příspěvku *Visual Aspects of Architectural Development of Public Space on the Chosen Urban Cases*.
- Povolení – Užití fotografií jako obrazového doprovodu pro dotisk publikace *1918. Boj o Most a Louku*, kterou vydalo Oblastní muzeum v Mostě, p. o.
- Povolení – Nakladatelství Paseka s. r. o., užití fotografií jako obrazový doprovod pro publikaci *Velké dějiny zemí Koruny české - svazek Odívání*, připravované v
- Licenční smlouva – Granit, s.r.o. , užití fotografie soupravy šperků Ulriky von Levetzow připravované publikaci *Český granát*.
- Povolení (2x) - PhDr. Karel Fryč, obrazový doprovod pro publikaci *Šmuky po baronce Levetzow*
- Povolení - Statutární město Most, pro užití fotografie pro informační ceduli k Hněvínu

5.6 Správa sbírky - ostatní

Pro účely řádné správy sbírky se hlavní kurátor průběžně věnuje studium zákonů a metodických pokynů a na tomto základě zpracovává pokyny pro jednotlivé kurátory. Po dohodě s hlavním kurátorem a restaurátory probíhá měření klimatu v depozitářích.

5.7 Restaurování a konzervace

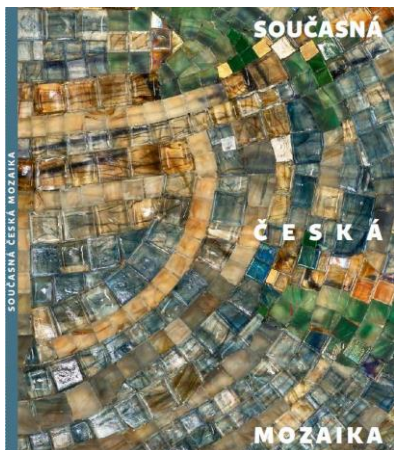
Zatížení odborných dílen v roce 2019 bylo mimořádné a souviselo s výstavbou nové expozice **Baronka Ulrika von Levetzow**. Dílny postupně ošetřily stovky exponátů (nábytek, drobné předměty, textil, porcelán, papír, grafiky, obrazy, knihy) a část z nich byla připravena (šaty) pro odvoz do specializovaných externích dílen. Druhým významným celkem, který byl podroben komplexnímu restaurování, je **Schemberův betlém** z 80. let 19. století, který se skládá přibližně z dvou set dochovaných kusů. V závěru roku byl nově nainstalován do expozice. Třetím velkým celkem byl soubor sbírkových předmětů – cca 100 ks (etnografie, keramika, nábytek, umělecké řemeslo), který byl dočasně navrácen do OMGM z **externí expozice v Nové Vsi v Horách**. Prostory totiž procházejí přestavbou. V roce 2020 bude tato „detašovaná“ expozice OMGM obnovena ve spolupráci s obcí. V roce 2019 byly zahájeny konzervátorské práce na **předmětech z podsbírký archeologie** (cca 100 ks), zejména keramických nádob. Při práci na projektu **Hračkářský průmysl v Krušnohoří** byly ošetřeny čtyři desítky předmětů z podsbírký etnografické.

Obzvláště náročný úkol představovala příprava **exponátů z podsbírký výtvarného umění** pro externí restaurátory, kteří v rámci projektu **Umění pozdního středověku** či v rámci dlouhodobě prosazovaných restaurátorských záměrů zachraňují nejvzácnější z nich. Náročnost tohoto restaurování bohužel přesahuje možnosti OMGM, proto se za přísných bezpečnostních opatření odehrává mimo instituci. Na pracovnících OMGM však zůstala tíže přípravy, balení, transportu a opakovaných kontrol.

6 Odborná činnost

6.1 Vydané publikace

1. Pod Hněvínem, Časopis Oblastního muzea a galerie v Mostě
2. Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná
3. Současná česká mozaika, katalog
4. Skřítkové a démoni Krušných Hor – s podporou Severočeské teplárenské, a.s.
5. Šperky Ulriky baronky von Levetzow (Radek Hanus, Pavel Hladký) – podíl na vydání publikace s podporou Ústeckého kraje

Obálka publikace Současná česká mozaika

6.2 Společenskovední oddělení

Oddělení v roce 2019 řešilo konkrétní úkoly na poli správy podsbírek, avšak většinu sil bylo nutné napnout na realizaci nové expozice „Baronka Ulrika von Levetzow, Anděl ve třpytu par“. Druhým úkolem bylo obnovení expozice Ze života obyvatel Krušných Hor. Dále realizace výstavy Mýtus Atom a zavedení nového systému propagace a vnější komunikace.

V roce 2018 odstartoval přeshraniční projekt **Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří**, kde kurátorka OMM Jitka Šrejberová působí jako hlavní odborný garant a odborně a organizačně zajišťuje aktivity Oblastního muzea v Mostě. Muzeum je vedlejším partnerem vedoucího projektu, kterým je Ústecký kraj. Aktivita pro rok 2018 se soustředila na přípravu podkladů pro restaurování, včetně 1. fáze laboratorních průzkumů, konzultací ve věci zahraniční odborné spolupráce, zpracování bibliografie a fotografické dokumentace.

6.3 Přírodovědné oddělení

Zpracoval Pavel Krásenský

6.3.1 Akce pro veřejnost

V roce 2019 uspořádalo přírodovědné oddělení Oblastního muzea a galerie v Mostě několik komentovaných vycházek pro veřejnost. První akcí bylo již tradiční Vítání ptačího zpěvu, které proběhlo začátkem května v okolí bývalých Kopist. Další vycházky se uskutečnily v polovině a na konci května, a to na nedaleké Kopistské výsypce a v okolí zámku Jezeří. Přírodovědné oddělení se podílelo exkurzí také na otevření informačního centra Povodí Ohře na Flájské přehradě. Před koncem roku proběhla botanicky zaměřená vycházka v okolí děkanského kostela v Mostě a následovala ji zimní dendrologická vycházka zámeckým parkem v Litvínově. V březnu a dubnu se uskutečnil pravidelný jarní cyklus přednášek „Přírodou severozápadních Čech“. V rámci něj postupně své příspěvky přednesli Vlastislav Vlačih (Ochrana přírody na území Českého středohoří), Jiří Roth (Léčivé rostliny – dary přírody), Pavel Krásenský (Podivuhodný svět mravenců) a Pavel Dvořák (Korozluky – mineralogické a paleontologické naleziště). Další přednášky se uskutečnily v září. Šlo o přednášku „Pohled do třetihor“ od Karla Macha z Dolů Bílina a přednášku Pavla Krásenského s názvem „Malajsie a Sumatra – země plné kuliček“.

6.3.2 Časopis Pod Hněvínem

V roce 2019 vyšlo již třetí číslo celobarevného časopisu Pod Hněvínem v rozsahu 46 stran. Ten doplňuje recenzovaný Sborník Oblastního muzea v Mostě a je cílený spíše na širší veřejnost. Na jeho tvorbě se podílí všechna oddělení muzea a přispívají do něj téměř všichni odborní pracovníci muzea. Časopis nabízí pohled do zákulisí muzea, seznamuje čtenáře s novými objevy nebo zajímavými sbírkovými předměty napříč všemi vědeckými obory.

6.3.3 Muzejní noc

V letošním roce se uspořádání pravidelné Muzejní noci ujalo přírodovědné oddělení společně s muzejní knihovnou. V půdních prostorách jsme představili práci kurátorů přírodovědného oddělení a nechali návštěvníkům nahlédnout pod pokličku badatelské činnosti. V rámci akce bylo vystaveno množství sbírkových předmětů a starých tisků, které jsou uloženy v depozitářích a nebývají běžně přístupné veřejnosti. Na jednotlivých stanovištích bylo možné vidět ukázky rostlin a bezobratlých, návštěvníci měli možnost se podívat do mikroskopu, nebo

si vyhrabat z písku mušle či zkameněliny. Největší atrakcí byla ochutnávka pražených cvrčků a dravých červů, nebo čerstvě připravených bylinkových čajů.

6.3.4 Entomologie

I v roce 2019 proběhla pravidelná inventarizace entomologické podsbírky, která je co do počtu exemplářů, nejpočetnější sbírkou muzea. Inventarizováno bylo celkem 76 evidenčních položek hromadné evidence, což bylo 12 620 sbírkových exemplářů. Celkem bylo v rámci individuální evidence nově zaevidováno 164 exemplářů (brouků, ploštic, blanokřídlých) a dalších více než 600 exemplářů čeká na zaevidování. Součástí práce kurátora entomologické podsbírky je i determinace entomologického materiálu, a tak bylo v letošním roce určeno, nebo revidováno více než 700 kusů brouků především čeledi Staphylinidae z muzejních i soukromých sbírek. Významné druhy byly zapisovány do databáze NDOP, kterou spravuje Agentura ochrany a přírody ČR, a která slouží jako zdroj informací a podklad pro vyhlášení zvláště chráněných území, nebo mapování významných druhů. Všechny nálezy jsou také zapisovány na databáze přírůstků, kterou spravuje kurátor. Stejně jako v předešlém roce, došlo k ošetření celého prostoru depozitáře insekticidním přípravkem. Jednotlivé sbírkové skříně navíc byly průběžně ošetřovány postřikem přípravkem Biolit.

V letošním roce byly oficiálně založeny nové lihové sbírky, a to sbírka pavoukoců a také sbírka mnohonožek. Rozrostla se také nově založená sbírka ploštic i blanokřídlých a připravený je materiál pro založení sbírky křísů. Při průzkumech v rámci sběrné oblasti muzea bylo nasbíráno více než 3000 kusů bezobratlých, které čekají na zpracování. Přednostně byly sbírání zástupci řádů, které jsou doposud v entomologické sbírce zastoupeni minimálně, nebo chybí zcela. Jde především o mouchy a křísy. Největší pozornost byla věnována lokalitám v nejbližším okolí Mostu (Jezeřské arboretum, PR Písečný vrch, okolí Bylan), ale muzejní sbírka byla doplněna i o materiál z dalších oblastí (NP Podyjí, Krkonošský národní park ad.). Celkem bylo pravidelně navštěvováno 8 lokalit. Výsledkem badatelské činnosti jsou i odborné a populárně vědecké články, které vyšly ve Sborníku Oblastního muzea v Mostě a také v muzejním časopise Pod Hněvínem.

6.3.5 Zoologie

V průběhu roku bylo také inventarizováno celkem 250 položek podsbírky Zoologie. Jednalo se o tekutinové a dermoplastické preparáty. Byl kontrolován stav a počet sbírkových předmětů, jejich uložení a podmínky v depozitáři. Významnou událostí byla likvidace staré přírodovědné expozice, přesněji její zoologické části. V průběhu několika týdnů byly odstraněny vystavené exponáty a byly vráceny do depozitáře. Celá expozice byla rozebrána a prostor byl připraven pro výstavbu nové.

Během roku bylo preparováno 16 obratlovců, jedná se o kosterní, dermoplastické a dokumentační preparáty, které obohatí sbírky muzea, některé budou sloužit i k expozičním účelům. Dohotověn byl model chalikotéria, pravěkého kopytníka, jehož fosilie byly nalezeny na dolech Nástup u Tušimic. Tato rekonstrukce doplní novou geologickou expozici.

V roce 2019 pokračovaly terénní výzkumy obratlovců (zejména ptáků) Mostecká. Celkem bylo během 47 exkurzí navštíveno 17 lokalit, na nichž bylo pozorováno 154 druhů ptáků. Zjištěné výsledky byly průběžně vkládány do faunistické databáze České společnosti ornitologické (Avif) a Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP), kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Data z lednového pozorování zimujícího ptactva na jezeře Most byla vložena do mezinárodní databáze IWC. Jedná se o projekt Birdlife International, který v České republice koordinuje Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze. Výsledky

květnového pozorování na těžce lokalitě byly vloženy do databáze Monitoring hnízdních populací vodních ptáků v ČR, kterou koordinuje Česká společnost ornitologická. Aktivně se účastníme také Liniového sčítání druhů (LSD), což je dlouhodobý monitorovací program České společnosti ornitologické. Jsme také zapojeni do mezinárodního projektu „ATHENE“ na záchranu populace sýčka obecného na území České republiky a Saska. V rámci tohoto projektu bylo navštíveno celkem 15 lokalit, kde se zjišťovala přítomnost tohoto druhu. Účastnili jsme se také česko-německého workshopu, který probíhal na jezeře Most.

6.3.6 Geologie

Na rok 2019 byl dlouhodobě plánován nejdůležitější úkol pro správce geologických sbírek – vytvoření nové geologické části přírodovědné expozice OMGM. Základní podoba celé nové přírodovědné expozice byla navržena již v roce 2018. V závěru roku 2018 byla přírodovědná expozice uzavřena pro návštěvníky muzea. V lednu až dubnu 2019 byla postupně demontována stávající expozice, včetně geologické části. Největší problém byl s uložením vystavených exponátů, které jsou současně i sbírkovými předměty a musí tak být uloženy v depozitáři, kde je však velmi omezený prostor. Nakonec z důvodu nezájmu o vypsané výběrové řízení na výstavbu nové sádkartonové vestavby byla realizace stavby přesunuta na rok 2020.

Do geologické sbírky se podařilo získat mimořádnou ukázkou zkamenělého stromu z lokality Rokle u Kadaně. Část kmene dlouhá 180 centimetrů s průměrem 75 centimetrů a odhadované váze 1,5 tuny je dosud největším vzorkem v geologických sbírkách muzea. Na konci roku muzeum obdrželo nabídku na odkoupení části zkamenělého stromu z období permokarbonu z lokality Očihov. Vzorek je výjimečný tím, že je z jedné strany upraven broušením a leštěním, a tak se stane součástí nově připravované expozice geologie. Z dalších přírůstků stojí za zmínku tabulovité krystaly minerály hematitu, které byly nalezeny při výstavbě druhé větve plynovodu z Baltského moře do Spolkové republiky Německo. V této formě je hematit v Krušných horách poměrně nezvyklý a vzácný.

Jako v předchozích letech i v tomto roce probíhaly terénní průzkumy ve sběrné oblasti muzea (Mariánská skála v Ústí nad Labem, Vršany u Mostu, Doly Nástup Tušimice, Úpohlavy nebo Kučlín).

Přírodovědné oddělení, resp. kurátor geologické sbírky se také podílel na několika akcích muzea, a to vystavením ukázek některých minerálů. Ty byly představeny například v rámci výstavy „Mýtus atom“ nebo při konferenci o památkách UNESCO.

6.3.7 Botanika

Muzejní botanická podsírka (herbář) byla jako každoročně ošetřena insekticidním přípravkem. Všechny sbírkové položky i připravované sběry pro akvizici byly navíc ošetřeny vymražením. Do muzejní sbírky byla zakoupeno 396 herbářových položek ze soukromé sbírky Pavla Zdvořáka. Dalších 450 vlastních sběrů z terénních výzkumů bylo připraveno jako herbářové doklady pro akvizici herbářové sbírky. Jde o doklady nových nálezů rostlin z různých lokalit v severozápadních Čechách, včetně desítek druhů, které sbírka dosud neobsahovala. Do databáze k botanické podsírce bylo doplněno 238 položek zanesením údajů ke starším sběrům: Databáze nyní obsahuje kompletní data k celkem 1768 položkám.

Botanický terénní výzkum byl zaměřen na dokumentaci květeny Mostecká a doplňkově také dalších území Ústeckého kraje. Rozšířena byla data k připravované květeně povodí dolního toku Bíliny (květena Rtyňska). Pokračoval výzkum lokalit halofilní (slanomilné) květeny v severozápadních Čechách. Jedná se o jednu z nejohroženějších skupin rostlin v České republice, která se kromě toho přirozeně vyskytuje již jen na jižní Moravě. Začala také

dokumentace památných stromů severozápadních Čech s důrazem na Mostecko jako součást přípravy chystané autorské výstavy pro rok 2020.

Výsledky botanických výzkumů byly zpracovány pro připravované odborné pro Sborník Oblastního muzea v Mostě, jehož 40. číslo bylo redakčně připraveno pro tisk. Některé nové nálezy v regionu (kotvičnick zemní) a zvláště zajímavé starší doklady z botanické podsbírký (šťovík přímořský, ostřice žitná) byly představeny veřejnosti ve 3. čísle popularizačního muzejního časopisu Pod Hněvínem.

6.4 Knihovna (Oddělení knihovny a dokumentace)

Zpracovala Diana Kvapilová

Knihovna Oblastního muzea a galerie v Mostě, p. o. je veřejně přístupná základní knihovna se specializovaným fondem, evidovaná na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem **1156/2002, se siglou MOE 002**. Je součástí **Oddělení knihovny a dokumentace**. Toto oddělení vzniklo počátkem roku 2019 po organizačních změnách souvisejících se spojením muzea s galerií a vedením byla pověřena vedoucí knihovny paní Diana Kvapilová.

Knihovnice jsou členkami **SKIP** (Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR), komise muzejních knihoven Ústeckého kraje v rámci SKIP a její pracovnice jsou individuálními členkami komise muzejních knihoven České republiky v komisi **Asociace muzeí a galerií ČR (AMG)**. Dále aktivně přispívá do **Souborného katalogu ČR (SK ČR)** a je zařazena do databáze **Centrální adresář knihoven a informačních institucí v ČR (ADR)**.

Pro katalogizaci svých fondů využívá evidenční knihovnický systém **Clavius**, firmy Lanis Tábora. K 31. 12. 2019 činil fond knihovny přibližně **41 855 evidovaných knihovnických jednotek** (z toho roční přírůstek 177 přírůstkových čísel). Z toho je **4210 kusů sbírkového fondu** nahlášeného do Centrální evidence sbírek ČR (CES).

Fond je rozdělen do dvou základních částí – **sbírkové** (se čtyřmi podsbírkami) a **specializované**. Nejhodnotnější část tvoří historické fondy (rukopisy, staré tisky, ostatní konzervační fond) a regionální literatura mapující především oblast Mostecka, přilehlé části Krušných hor, Podkrušnohorské pánve a Českého středohoří. Po obsahové stránce se zaměřuje na odbornou literaturu a periodika z oblastí hornictví, přírodních věd a rekultivací.

6.4.1 Odborná a ostatní činnost knihovny v roce 2019

Knihovna se v průběhu celého roku podílela na řadě akcí uspořádaných muzeem a zároveň se snažila i samostatně prezentovat svou činnost veřejnosti.

V roce 2019 knihovna představila 2 **Exponáty měsíce**. V červnu to byl rukopis „**Knih mistrovských zkoušek cechu mosteckých krejčích**“ a v prosinci „**Vzorník hraček**“. V měsíci červnu byl proveden **výběr zajímavých a vzácných rukopisů a tisků** z historických fondů knihovny a jejich instalace v prostorách u recepce muzea.

V rámci celostátně vyhlášeného **Týdne knihoven**, na podzim roku 2019, byla připravena přednáška pana Dr. Jiřího Wolfa nazvaná „**Skřítci a démoni Krušných hor**“ spojená s pokřtěním jeho stejnojmenné publikace, vydané muzeem. Přednáška proběhla dne 2. 10. 2019 v půdních prostorách muzea s hojnou účastí návštěvníků. Zároveň byla nainstalována menší ukázka ze sbírky pověstí regionu.

Pracovnice knihovny se také aktivně zúčastnily dalších akcí muzea pro veřejnost. A to **Mezinárodního dne archeologie** dne 19. 10. 2019, a také přípravy a průběhu **Muzejní noci 2019** dne 22. 11. 2019 ve spolupráci s přírodovědným oddělením muzea.

V rámci muzejní noci knihovna připravila menší **výstavu** přírodovědné literatury ze svých historických fondů. Výstavka byla zaměřena především na herbáře a botanickou literaturu a doplněna o praktické ukázky bylinek a produktů z nich.

V průběhu celého roku 2019 se pracovnice knihovny podílely na **likvidaci** stálé **expozice „Baronka Ulrika von Levetzow (1804-1899)“** a spolupracovaly s kurátorem nové expozice panem Mgr. Jiřím Šlajsnou **při přípravě nové expozice**. Dne 21. 3. 2019 proběhlo rozloučení a poslední prohlídka stálé expozice před jejím uzavřením a likvidací. Nová expozice byla zpřístupněna veřejnosti dne 13. 11. 2019. Při této příležitosti se paní Alena Kvapilová (kurátorka původní expozice) zúčastnila tiskové konference a natáčení několika dokumentů pro ČT a regionální média vztahující se k danému tématu. Zároveň proběhlo rozebrání a uložení třebovické zámecké knihovny včetně inventarizace a její přípravy pro reinstalaci v nové expozici v roce 2020.

Knihovnice dále pravidelně přispívají do muzejního periodika **Pod Hněvínem**. V roce 2019 zpracovaly dva články do čísla **3/2019**. D. Kvapilová byla i nadále členkou redakční rady.

Knihovna také dodává příspěvky na **www stránky a Facebook muzea**, které se týkají činnosti knihovny, zajímavých akcí a událostí v knihovně a vybraných nových přírůstků do fondu.

Pracovnice knihovny **prováděly** dle požadavků **žáky základních a středních škol** nejen z Mostecka, ale i z jiných okresů kraje a další zájemce z řad veřejnosti.

Knihovna dále plnila řadu úkolů vyplývajících z její odborné činnosti. V průběhu celého roku probíhala jednání ohledně nového evidenčního programu **MUSEION** a velmi časově náročná příprava podkladů pro tento program. Byl proveden soupis sbírkových fondů u části podsbírek, v čemž bude pokračováno i v roce 2020.

Pracovnice knihovny se zúčastnily workshopu **k programu PROVENIO**, který pořádala knihovna Národního muzea v Praze. Tomuto předcházela příprava ukázky rukopisných záznamů významných osobností z našich historických fondů. Byla navázána spolupráce s odbornými pracovníky knihovny.

V září 2019 byla celostátním semináři knihoven muzeí a galerií ČR v Opavě zvolena paní Diana Kvapilová do funkce **zástupce Ústeckého kraje ve Výkonném výboru komise muzejních knihoven České republiky Asociace muzeí a galerií ČR (AMG)** pro období 2019–2022. V návaznosti na zasedání Výkonného výboru proběhla dne 3. 12. 2019 Metodická porada knihovníků muzeí a galerií Ústeckého kraje v muzejní knihovně

V březnu 2019 byl knihovně přiznán **grant Ministerstva kultury ČR v rámci podaného projektu VISK 6 na digitalizaci „Graduálu – tzv. Mosteckého nešťastného kancionálu“**. Grant byl realizován v průběhu celého roku 2019. Součástí projektu bylo i zajištění dřevěného speciálního ochranného pouzdra pro uložení a transport graduálu a specializovaného přístroje pro monitorování depozitárního prostoru, kde je graduál stabilně uložen.

V návaznosti na úspěšně přidělené dotační prostředky byl knihovnou, na podzim 2019, podán opět **grant v rámci dotačního programu Ministerstva kultury ČR na rok 2020 VISK 6 na digitalizaci tří rukopisů z našeho sbírkového fondu**. S tím souvisela spolupráce s firmou AiP Beroun, která bude případně digitalizaci realizovat.

Vybrané rukopisy byly dále převezeny do **restaurátorského atelieru Jany Náprstkové** ke stanovení výše finančních nákladů na nutné restaurování, které bude digitalizaci předcházet.

V rámci pokračování restaurování sbírkových fondů byla převezena **zrestaurovaná listina** od restaurátora pana RNDr. Miroslava Širokého z Dobřichovic u Prahy.

V roce 2019 se pracovnice knihovny zúčastnily několika seminářů a školení v rámci SK ČR, SKIP a Celostátního semináře knihovníků muzeí a galerií ČR v Opavě.

Činnost knihovny v roce 2019 byla podřízena řadě úkolů vyplývajících ze **sloučení muzea s Galeríí výtvarného umění v Mostě** (nový Knihovní řád, změna tiskopisů pro badatele, nové elektronické

adresy atd.) a též ze změn probíhajících v provozu a činnosti muzea a nutnosti splnit nové úkoly, které bylo nutno řešit nad rámec běžné činnosti knihovny.

6.4.2 Badatelské služby knihovny

Knihovna poskytuje především prezenční výpůjčky a je využívána zejména odbornými badateli, studenty středních a vysokých škol i ostatní veřejností. Vedle funkce knihovnicko-informační plní ještě funkci konzervační. Jedná se o sbírkotvornou činnost zaměřenou na doplňování, uchovávání a ochranu svých sbírkových fondů. Tím je muzejní knihovna rovnocenná ostatním sbírkovým oddělením muzea.

Knihovna má také na starosti distribuci a s tím spojený adresář pro výměnu publikací za náš **Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná** a ostatních publikací a periodik vydaných muzeem včetně povinných výtisků a výměny s ostatními knihovnami a institucemi v rámci Ústeckého kraje, České republiky i zahraničím.

Knihovna nadále spravuje a pravidelně doplňuje **knihovničku** pro návštěvníky muzea umístěnou v recepci muzea.

Výpůjčky z fondu knihovny v roce 2019:

	ks svazků
Celkem vypůjčeno	1456
Z toho sbírkový fond	143
Výstavy, expozice, akce atd.	305
Z toho sbírkový fond	73

Badatelské služby knihovny v roce 2019:

	Počet badatelů
Celkem požadavků	1367
Využití internetu ve studovně	23
Externí osobně	59
Celkový počet evidovaných	1051
Roční přírůstek	10

6.4.3 Dokumentace, fotoarchiv a spolupráce s jinými úseky

Do oddělení Knihovny a dokumentace byl od 1. 1. 2019 zařazen **pan Jan Setvák** – dokumentátor, správce fotoarchivu OMGM a kurátor podsbírek 20 – Negativy a diapozitivy a 21 – Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média.

Během celého roku 2019 byly vyřizovány badatelské dotazy na svěřeném úseku, péče o sbírky a aktivní účast na přednáškách a akcích muzea a při přípravě výstav a expozic v OMGM.

V rámci **péče o sbírky** byly prováděny úkony:

- Revize sbírky fotografií a pohlednic. Vyhledání, vyčlenění, roztřídění a příprava na zpracování několika tisíc fotografií, negativů, pohlednic, náhledů a alb s přírůstkovými čísly z 60. – 80. let. Zálohování doplňujících informací k vyčleněným materiálům (xerokopie)
- Dohledávání scházejících předmětů
- Scelování materiálů dle přírůstkových čísel, autorů a dalších markantů

- Čištění předmětů
- Vyčlenění budoucí podsbírký „pohlednice“ a „fotoalba.“
- Přípravy na digitalizaci sbírky skleněných negativů, diapozitivů a stereoskopických diapozitivů
- Přemístění části sbírek ze skříní do nových úložných prostor
- Zpracování statistiky pro hlavního kurátora OMGM
- Příprava podkladů pro nový systém MUSEION
- Vytipování a příprava poškozených předmětů pro novou restaurátorku paní Procházkovou a následná spolupráce

Během roku probíhala odborná a technická spolupráce na těchto **výstavách**:

Mostecko 1918 (likvidace výstavy)

Současná česká mozaika

Hlubinný důl – fotografie Petra Havlíka

Superfestival zdraví

Bílý kanibal

Hornický region ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ na seznamu světového dědictví UNESCO aneb dlouhá cesta od myšlenky k naplnění

Mýtus atom

Most – zánik a zrození

Josef Honys

Hravý a tvořivý Flerjarmark

Instalace nové expozice Ulrika von Levetzow

Dále aktivní účast na **přednáškách, prohlídkách, akcích a exkurzích** OMGM:

9. 5. 2019 - Komentovaná vycházka "Okolo mosteckého koridoru" - cca 30 lidí

13. 7. 2019 - Komentovaná vycházka "Křižatecký travers"- cca 30 lidí

Přednášková činnost na půdě muzea a v litvínovské městské knihovně.

Technické zabezpečení přednáška pana Miloslava Hrabáka v muzeu a v městských knihovnách v Mostě i Litvínově.

Muzejní noc 2019 (22. listopadu)

Otevírání Infocentra Povodí Ohře na vodním díle Fláje (24.6.)

Exponát měsíce – Dobové plakáty a fotografie listopad 1989 - listopad

Na všech těchto akcích zajišťována **photodokumentace** pro zveřejňování na Facebooku a web stránkách muzea a následnou archivaci v OMGM.

Z další **odborné činnosti** v průběhu roku:

Rešeršní práce v Státním okresním archivu v Mostě, Severočeské vědecké knihovně v Ústí nad Labem, Národním archivu, Národní knihovně, Vojenském ústředním archivu a Knihovně Vojenského historického ústavu Praha.

Technická a odborná spolupráce na při tvorbě knih „130 let muzea v Mostě“

Příspěvky pro muzejní časopis „Pod Hněvínem.“

Částečná správa muzejního facebookového profilu „Oblastní muzeum v Mostě.“

Spolupráce na projektu DEHOR

Na svěřeném úseku byly operativně vyřizovány **badatelské a rešeršní služby** pro odborné pracovníky muzea, studenty, badatele, úřady státní správy a ostatní instituce.

Nejvýznamnějších dotazů celkem 75x – mailem, osobně, telefonicky či prostřednictvím Facebooku.

V průběhu celého roku byla absolvována řada **služebních cest** v regionu – Mostecko, Krušné hory a okolí i mimo něj. V obcích Brandov, Hora svaté Kateřiny, Nová Ves v Horách, Horní Jiřetín a Litvínově proběhlo natáčení dokumentu o výrobě dřevěných hraček.

Z dalších činností nad rámec svěřené agendy byla aktivní účast při stěhování Galerie výtvarného umění z děkanského chrámu a následně příprava nových galerijních prostor v hlavní budově OMGM. Dále účast na stěhování předmětů v rámci rekonstrukcí probíhajících v budově OMGM.

6.4.4 Restaurování - papír

V červenci 2019 nastoupila do OMGM na částečný pracovní úvazek paní Jarmila Procházková, která bude provádět restaurování papíru u sbírkových předmětů OMGM a fondů knihovny.

Podílela se na přípravě výstavy „Honys – malíř a básník“ pro oddělení umění a dále ošetření exponátů pro novou expozici Ulriky von Levetzow ve spolupráci s kurátorem panem Jiřím Šlajsnou. Dále prováděla úkoly vyplývající z aktuálních potřeb odborných pracovníků a akcí OMGM.

6.5 Oddělení umění

Oddělení umění zajišťovalo všechny galerijní výstavy v suterénu děkanského kostela i hlavní budově a v plném rozsahu i práce na projektu Ústeckého kraje s názvem „Umění pozdního středověku.....“. To si vyžádalo množství služebních výjezdů do zahraničí i tuzemska.

Dále realizovalo inventarizaci podsbírkou výtvarného umění a přípravy na restaurování.

Vedoucí oddělení Jitka Šrejberová zastupovala OMGM na slavnostním vyhlášení Hornické krajiny Erzgebirge/Krušnohoří za památku UNESCO, které proběhlo v azerbajdžánském hlavním městě Baku. Na to navázala celodenní konference a workshop v září 2019, která se odehrávala v půdním prostoru OMGM.

7 Provozní oddělení

Zpracoval Luboš Kindl

Provozní oddělení zabezpečuje veškerou provozně technickou činnost objektu Oblastního muzea a galerie v Mostě. Zodpovídá za technický stav objektu, podílí se na koordinaci a řízení realizace zakázek ohledně servisu a oprav objektu. Zajišťuje průběžný servis technického zařízení i za pomoci dodavatelských služeb. Dále zajišťuje úklid v objektu muzea a galerie a zároveň se podílí se na instalaci výstav a všech pořádaných akcí organizací, rovněž zajišťuje kompletní zabezpečení služeb v oblasti IT. Do kompetence oddělení údržby patří i úklid a údržba v celém areálu muzea, sekání a údržba trávníků a v zimním období uklízení sněhu a námrazků z chodníků.

Údržbářské práce a opravy se prováděly na základě vzniklých situací a dle jednotlivých požadavků. Nákupy pro chod provozního oddělení se prováděly průběžně po odsouhlasení ekonomky a ředitele.

Údržba byla prováděna s důrazem na splnění všech norem bezpečnosti práce pro zaměstnance a zejména pro návštěvníky muzea.

Během celého roku provozní oddělení zajišťovalo technickou přípravu na muzejní akce, jako například Muzejní noc, příměstský tábor, výstavy, vernisáže, přednášky a další, rovněž zajišťuje instalaci audiovizuální techniky na přednášky a podobné akce.

V jarním období byl proveden kompletní úklid kolem objektu Oblastního muzea v Mostě, který byl spojen i s úklidem prostor uvnitř objektu. Pracovníci provozního oddělení ve spolupráci s ostatními zaměstnanci prováděli údržbové a úklidové práce v celém areálu muzea, úpravy trávníků a ostatních venkovních ploch.

Provozní oddělení průběžně zajišťovalo revizi a případné opravy zařízení EZS, EPS a CCTV, kde zejména stav EZS a CCTV je již ve velmi špatném technickém stavu a jejich servis se velmi promítá do zvýšených nákladů organizace. V souběhu byla provedena kontrola hasicích přístrojů a hydrantů. Zároveň byla provedena revize všech elektrických zařízení, která nejsou pevně spojená s budovou, ale také revize rozvodů. V průběhu roku byla zajištěna rovněž i revize osobního a nákladního výtahu a taktéž revize žebříků.

K novému roku došlo ke sloučení s galerií v prostorách kostela, což obnášelo vystěhování stávajících kancelářských prostor a uvolnění skladových prostor pod galerií pro předání památkovému ústavu. Ke konci roku byly v galerii provedeny menší úpravy pro zefektivnění provozu, drobné opravy ploch pro vystavování a současně vymalování galerie v prostorách kostela.

Vzhledem k rozšíření počtu zaměstnanců bylo nutné zajistit určité úkony v rámci správy a servisu počítačové sítě pro bezproblémový chod všech počítačů uživatelů a serverů a zajištění tak hladké elektronické komunikace v rámci interní sítě a internetu s možností využití i dalšího SW vybavení. Došlo tak k instalaci datového úložiště pro zálohování veškerých dat organizace pro případ havárie nebo dalšího využití.

V rámci rozšiřování služeb a zlepšení komfortu pro návštěvníky byl v prostorách 4. nadzemního podlaží instalován „inteligentní“ bezdrátový internet. Tuto službu mohou návštěvníci plně využívat jak při přednáškách, tak i při různých akcích pořádaných v těchto prostorách.

Také vzniklo nové pracoviště pro restaurování papírových exponátů. Znamenalo to uvolnění prostor, přestěhování dvou pracovníků – uklízečky, do jiných míst. Nové prostory se průběžně připravují pro budoucí plnou funkčnost.

Probíhající práce rekonstrukce střechy se výrazně promítala i do práce nejen uklízeček, které v celém tomto období měly velmi zhoršené podmínky pro úklid ale i pro celé provozní

oddělení, bylo třeba vyvinout nadměrné úsilí, aby návštěvníci i zaměstnanci byli co nejméně omezeni ve své činnosti a byla zajištěna jak spokojenost tak zejména bezpečnost všech.

K předání stavby došlo v srpnu 2019.

S ukončenými akcemi úzce souvisela nutnost veškeré prostory čerstvě vymalovat, vyspravit, uvést do provozuschopného stavu a samozřejmě zajistit i jejich úklid v nadstandardním termínu. Vzhledem k nárůstu oprav, neúměrně narostly i nároky na úklid a údržbu což se s vypětím sil podařilo zajistit i za ztíženého stavu probíhajících rekonstrukcí v budově muzea. Na podzim byl opětovně proveden velký úklid celého areálu muzea za velké účasti všech zaměstnanců s cílem odstranění napadaného listí a vzrůstajícího lišejníku.

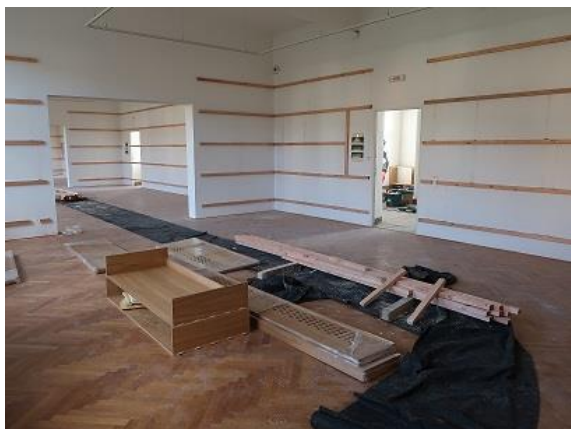
Jelikož došlo k poměrnému nárůstu zaměstnanců muzea a s tím i potřebných technologií IT bylo nutné zajistit bezproblémový chod počítačové sítě tak aby splňovala dané standardy informačního systému a funkčnost těchto technologií zaměstnancům práci hlavně usnadňovala a neznepříjemňovala.

Vzhledem k tomu že do kompetence oddělení údržby patří i veškeré činnosti ohledně zabezpečení informačních technologií jak po stránce provozu, tak po stránce podpory pro uživatele, byla opět po celý rok zaměstnancům poskytována kompletní podpora i po stránce uživatelské.

V průběhu roku 2019 proběhla kompletní rekonstrukce expozice „Ulrika von Levetzow“, kde byla jako první provedena kompletní oprava a rekonstrukce podlahových parket. Instalace se neobešla bez zabudování nových vitrín vyrobených na míru do nové expozice. Bylo nutné zajistit kompletní přestavbu stropního osvětlení s cíleným nasvícením konkrétních exponátů nové expozice a instalaci nového speciálního trezoru pro možnost vystavování originálních šperků baronky Ulriky von Levetzov. V objektu, před expozicí „Ulriky“ byly vybudovány návštěvnické prostory s taburety určené k pohodlnému zhlédnutí promítaných dokumentů o jejím životě.

Na stejném podlaží proběhla zásadní rekonstrukce bývalých expozičních prostor, z kterých vznikly nové, určené pro galerijní účely a edukační prostory pro vzdělávací práci s dětmi. Celá tato akce obnášela rozsáhlý zásah do prostoru, v kterém se instalovaly velkoplošné paneláže pro výstavu zejména plochých exponátů.

V přilehlé chodbě vzniklé galerie byl instalován speciální sádkartonový strop pro zamezení akustických jevů s moderním účelovým osvětlením. Dále byla provedena instalace speciálního osvětlení ve všech nových galerijních prostorách s možností konkrétního nasvětlení jednotlivých exponátů. Samozřejmostí bylo vymalování těchto prostor, chodby i prostor před novou galerií včetně oživení parketových podlah. V chodbě galerie byla zajištěna pokládka nového koberce.

V roce 2019 jsme s velkým úsilím ukončili další úspěšnou etapu rekonstrukcí v budově oblastního muzea v Mostě.

8 Hospodaření

Zpracovala Miluše Spurná

Na základě Usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje č. 044/15Z/2018 ze dne 22.10.2018 došlo s účinností od 1.1.2019 ke sloučení organizací Oblastní muzeum v Mostě, příspěvková organizace, Čsl. armády 1360/35, 434 01 Most, IČ: 00080730 a Galerie výtvarného umění v Mostě, příspěvková organizace, Kostelní 289, 434 01 Most, IČ: 00361160. Název organizace po sloučení: Oblastní muzeum a galerie v Mostě, příspěvková organizace.

Oblastní muzeum a galerie hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatých z rozpočtu svého zřizovatele, tj. Ústecký kraj. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary včetně peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí.

Organizace je povinna hospodařit tak, aby plnila závazné ukazatele stanovené jí zřizovatelem.

Rozpočet Oblastního muzea a galerie v Mostě byl schválen Usnesení Rady ÚK č. 024/53R/2018 ze dne 21.11.2018. Zřizovatel provedl změnu závazných ukazatelů Usnesením Rady ÚK č. 018/66R/2019 z 10.4.2019 a č. 046/69R/2019 z 22.5.2019 a č. 024/53R/2018 ze dne 21.11.2018.

8.1 Závazné ukazatele

Příspěvek na provoz	24 145 tis. Kč
z toho: objem prostředků na platy	13 045 tis. Kč
z toho: povinný odvod z fondu investic	1 023 tis. Kč
Účelový investiční příspěvek	1 060 tis. Kč (600 tis. Kč nákup sbírkových předmětů,
460 tis. Kč vybavení odborného pracoviště)	
Příspěvek na velkou údržbu	100 tis. Kč (adaptace výstavního sálu)

V průběhu roku došlo ke změně závazných ukazatelů, a to ke snížení účelového investičního příspěvku na nákup sbírkových předmětů ve výši 600 tis. Kč.

RÚK rozhodla o uložení odvodu z fondu investic do rozpočtu zřizovatele formou kompenzace odvodů (jednostranného zápočtu) v celkové výši odpovídající částce rovnající se výši odpisů z nemovitého majetku a dále změnou závazných ukazatelů uložila i částečný odvod z fondu investic i z movitého majetku ve výši 150 tis. Kč.

V průběhu roku byly obdrženy další účelové příspěvky, a to příspěvek na:

- oprava parket v expozici Ulrika von Levetzow, vydání publikace o špercích Ulriky von Levetzow (Usnesení RÚK č. 058/75R/2019 ze dne 21.8.2019) 400 tis. Kč
- rekonstrukce výstavních prostor galerie ve 3. NP (Usnesení RÚK č. 061/63R/2019 ze dne 13.3.2019) 3 500 tis. Kč

Přijaté dary:

- Rada ÚK usnesením č. 060/80R/2019 ze dne 30.10.2019 udělila souhlas s nabytím majetku do vlastnictví organizace, finanční dar ve výši 25 tis. Kč od PhDr. Daniela Radecký a PhDr. Vít Honys ve výši 50 tis. Kč. Účelový dar použit na pasparty obrazů.
- Rada ÚK usnesením č. 050/72R/2019 ze dne 10.7.2019 udělila souhlas s nabytím do vlastnictví organizace finanční dar ve výši 77 tis. Kč od společnosti Severočeská teplárenská, a.s. k výrobě etnografické publikace „Skřítkové a démoni Krušných hor“.

Dotace:

- ✓ dotace z Ministerstva kultury z programu expozičních a výstavních projektů, tematický okruh 1: instalace expozic nebo výstav:
 - „Josef Honys- malíř a básník“ 952 tis. Kč
 - „Ulrika von Levetzow. Anděl v třpytu par“ 1 400 tis. Kč
- ✓ dotace z Ministerstva kultury ČR z programu Veřejné informační služby knihoven 2019:
 - digitalizace historických vzácných fondů. Graduál, tzv. mostecký nešťastný kancionál, 1537-1544“ 58 tis. Kč

Probíhající projekty v rámci přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014-2020:

- Hračkářský průmysl v Krušnohoří – dvě země – dvě cesty (č. 100288458 – ukončení projektu 30.6.2021)
- Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří (č. 100289027 ukončení projektu 30.6.2021)

Spolufinancování projektu z MK ve výši 5 %, transfery ze zahraničí projekty 85 %

RÚK usnesením č. 041/69R/2019 ze dne 22.5.2019 schválila podání žádosti o státní příspěvek, přijetí finančních prostředků, státního příspěvku a realizaci projektu „Panoráma starého Mostecka“ v rámci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR – Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání, Výzva č. 02_18_067 Implementace strategie digitálního vzdělávání II.

K 31.12.2019 nezúčtovány tyto účelové příspěvky:

Nová expozice přírody I. část 500 tis. Kč (Usnesení Rady ÚK č. 008/28R/2017 z 22.11.2017).

Nová expozice přírody II. část 300 tis. Kč (Usnesení Rady ÚK č. 009/53R/2018 z 21.11.2018).

Rekonstrukce výstavních prostor galerie ve 3. NP 3 500 tis. Kč (Usnesení Rady ÚK č. 063/80R/2019 ze dne 30.10.2019.

Příspěvky budou zúčtovány v roce 2020.

Ústecký kraj předal organizaci k 4.12.2019 dokončené technické zhodnocení budovy ve výši 28 823 tis. Kč.

Organizace nemá ve zřizovací listině uvedenou doplňkovou činnost a ani ji neprovádí.

Členění nákladů a výnosy v tis. Kč			
Spotřeba materiálu	803	Výnosy z prodeje služeb	116
Spotřeba energie	1430	Výnosy z pronájmu	31
Spotřeba jiných neskl. dodávek	30	Výnosy z prodaného zboží	210
Prodané zboží	132	Čerpání fondů	822
Změna stavu zásob vl. výroby	13	Ostatní výnosy z činnosti	98
Opravy a udržování	717	Úroky	1
Cestovné	119	Výnosy vybr.míst.vl.institucí z transferů	27628
Náklady na reprezentaci	126		
Ostatní služby	4350		
Mzdové náklady	14242		
Zákonné sociální pojištění	4609		
Jiné sociální náklady	40		
Zákonné sociální náklady	499		
Jiné daně a poplatky	7		
Odpisy dlouhodobého majetku	1251		

Náklady z DDM	449	
Ostatní náklady z činnosti	63	
Kurzové ztráty	26	
	28906	28906

8.2 Náklady

Nejvýraznější druhovou nákladovou položkou jsou platy a ostatní osobní náklady včetně nákladů souvisejících s platy.

Z důvodu příprav nových expozičních a galerijních prostor se navýšila spotřeba materiálu a náklady na údržbu. S otevřením nových prostor souvisí i navýšení tiskových, fotografických prací včetně nákladů na propagaci a reklamu. Dále byla vybudována a částečně vybavena restaurátorská dílna papíru.

Významnou složkou jsou ostatní služby, ve kterých jsou zahrnuty náklady na vydání časopisu Pod Hněvínem č. 2, č.3, publikace Skřítky a démoni Krušných hor a Šperky Ulriky baronky von Levetzow. I v tomto roce se věnovala péče sbírkových předmětům.

8.3 Výnosy

Velkou část výnosů tvoří převod publikace Denní motýli v Ústeckém kraji z Krajského úřadu.

Organizace očekávala vyšší návštěvnost u výstavy Bílý kanibal.

Ostatní výnosy jsou tvořeny běžnou činností organizace, např. vstupné, pořádání workshopů a komentovaných prohlídek, prodej upomínkových předmětů, pronájem prostor,...

V roce 2019 byl použit rezervní fond na časové překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady ve výši 670 tis. Kč (čerpání schváleno svodným odborem).

Největší výnosová položka je příspěvek na provoz od zřizovatele ve výši 24 145 tis. Kč, dále jsou výnosy tvořeny účelově určenými příspěvky zřizovatele a dotacemi.

8.4 Povinné fondy

Název	Stav k 1.1.	Tvorba	Čerpání	Stav k 31.12
FKSP	163 577,75 Kč	488 861,94 Kč	225 583,00 Kč	426 856,69 Kč
Fond odměn	63 447,00 Kč	200 000,00 Kč	0,00 Kč	263 447,00 Kč
Rezervní fond	821 075,89 Kč	2 585 363,91 Kč	669 950,71 Kč	2 736 489,09 Kč
Rezervní fond z ostatních titulů	0,00 Kč	152 000,00 Kč	152 000,00 Kč	0,00 Kč
Fond investic	432 863,45 Kč	5 491 464,40 Kč	1 719 655,25 Kč	4 204 572,60 Kč

Příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) byl tvořen 2 % mzdových prostředků. Z tohoto fondu se čerpalo na stravování a peněžní dary (životní výročí zaměstnanců).

Fond odměn je tvořen částkou 200 tis. Kč, tj. z rozdělení hospodářského výsledku Galerie výtvarného umění v Mostě z roku 2018 po sloučení organizací (Usnesení Rady ÚK č. 022/70R/2019 ze dne 5.6.2019).

Rezervní fond je tvořen:

- převod zůstatku z Galerie výtvarného umění v Mostě 1 981 tis. Kč
- rozdělení HV po sloučení organizací 604 tis. Kč
(Usnesení Rady ÚK č. 022/70R/2019 ze dne 5.6.2019)

Rezervní fond je čerpán:

- 670 tis. Kč časové překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady

Rezervní fond z ostatních titulů je tvořen:

- dar PhDr. Daniela Radecký 25 tis. Kč
- dar PhDr. Vít Hanus 50 tis. Kč
- Severočeská teplárenská, a.s. 77 tis. Kč

Rezervní fond z ostatních titulů je čerpán:

- vydání publikace Skřítkové a démoni Krušných hor 77 tis. Kč
- pasparty obrazů 75 tis. Kč

Investiční fond je tvořen:

- odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku 1 224 tis. Kč
- investiční příspěvky 3 960 tis. Kč
- dotace ministerstva kultury 105 tis. Kč
- převod IF sloučené organizace 203 tis. Kč

Investiční fond byl čerpán:

- povinný odvod zřizovateli 1 173 tis. Kč
- vybavení pracoviště 383 tis. Kč
- nákup sbírkových předmětů 164 tis. Kč

8.5 Finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek, viz přehled.

Krátkodobý finanční majetek	
Běžný účet	4 563 716,15 Kč
FKSP účet	189 059,67 Kč
Ceniny	6 120,00 Kč
Pokladna	67 309,84 Kč
Celkem	4 826 205,66 Kč

8.6 Pohledávky a závazky

Pohledávky a závazky			
Odběratelé	855,00 Kč	Dodavatelé	58 283,90 Kč
Poskytnuté zálohy	102 700,00 Kč	Jiné závazky vůči zaměstnancům	916 361,00 Kč
Náklady příštích období	114 214,26 Kč	Sociální pojištění	367 952,00 Kč
Pohledávky za zaměstnanci	0,00 Kč	Zdravotní pojištění	158 918,00 Kč
Dohadné účty aktivní	318 428,13 Kč	Ostatní daně, poplatky	127 489,00 Kč
Ostatní krát. pohledávky	2 385,00 Kč	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	600 000,00 Kč
		Dohadné účty pasivní	113 750,00 Kč
		Ostatní krátkodobé závazky	32 641,17 Kč
		Výdaje příštích období	17 160,00 Kč
Celkem pohledávky	538 582,39 Kč	Celkem závazky	2 392 555,07Kč

8.7 Zaměstnanost

Průměrný evidenční počet (fyz. osob) zaměstnanců činil 38,259, z toho s kratší pracovní dobou 7,247. Průměrný evidenční přepočtený počet pracovníků 34,551. Počet osob pracujících na dohodu o provedení práce v období 1-12/2019 24, počet (fyz. osob) DPP 9,370. Počet osob na dohodu o pracovní činnosti v období 1-12/2019 9, počet (fyz. osob) DPČ 6,509. Zaměstnancům muzea jsou poskytovány stravenky a 5 dnů indispozičního volna. Převážně většině zaměstnanců byla umožněna pružná pracovní doba. Ostatní pracovní poměry jsou upraveny s ohledem na provozně technické možnosti. Veškerá ze zákona povinná školení zaměstnanců jsou realizována on-line za pomoci externí firmy.

8.8 Kontroly

- Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Most - Porušení právních předpisů nebyla shledána.
- Státní úřad inspekce práce - Porušení právních předpisů nebylo shledáno.
- Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR - Nebyly zjištěny splatné závazky vůči VZP ČR ani jiné evidenční nedostatky.
- Krajské ředitelství police Ústeckého kraje - Ze strany držitele zbrojní licence nebylo zjištěno porušení zákona o zbraních.
- Okresní správa sociálního zabezpečení Most - Nebyly zjištěny nedostatky.
- Okresní správa sociálního zabezpečení Most - Nebyly zjištěny nedostatky. Kontrolované období – od 1.7.2018-31.12.2018 – Galerie výtvarného umění Most
- Audit – audit účetnictví roku 2019 (2x). Kontrolu účetnictví provádí auditorská firma. Nedostatky v účetnictví nebyly zjištěny.
- Krajský úřad Ústeckého kraje provedl metodickou dohlídku, kdy proběhlo ověření, zda byly odstraněny nedostatky vyplývající z protokolu veřejnosprávní kontroly na místě č. 369/KON/2017 ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Metodickou dohlídkou bylo zjištěno dodržování zákonů a směrnic.

8.9 Poskytování informací

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. V roce 2019 eviduje muzeum v oblasti poskytování informací podle tohoto zákona 1 žádosti o informace. Nebylo vydáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti.